

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 02 sierpnia 2023 r.

P-1.4131.288.2023.AA

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, poz. 572)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr LXVII/487/23 Rady Gminy Bierzwnik z dnia 28 czerwca 2023 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bierzwnik na lata 2023 – 2032.

Uzasadnienie

W dniu 28 czerwca 2023 r. Rada Gminy Bierzwnik podjęła uchwałę Nr LXVII/487/23 w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bierzwnik na lata 2023 – 2032.

Do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie wpłynęła ona w dniu 6 lipca 2023 r.

Materialnoprawną podstawę podjęcia ww. aktu stanowi art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej¹, zgodnie z którym *do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka*. W myśl natomiast z art. 16b ust. 1 przywołanej ustawy *Gmina i powiat opracowują strategię rozwiązywania problemów społecznych, a samorząd województwa strategię w zakresie polityki społecznej*. W ustępie 2 tego przepisu określone zostały z kolei obligatoryjne elementy strategii. W tym miejscu zauważyć należy, że aktualne brzmienie tego unormowania zostało nadane ustawą z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej², która weszła w życie w dniu 30 października 2022 r.

Organ stanowiący gminy, uchwalając zatem Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych po 30 października 2022 r., powinien dostosować jego treść do przepisów ustawy zmienianej, w brzmieniu nadanym ustawą zmieniającą.

I tak, zgodnie z nowym brzmieniem art. 16b ust. 2 ustawy o pomocy społecznej *Strategia, o której mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:*

- 1) diagnozę sytuacji społecznej, w tym określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych;
- 2) *prognozę zmian w zakresie objętym strategią;*
- 3) *określenie:*

¹ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.).

² Ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1287 z późn. zm.).

- a) celów strategicznych projektowanych zmian,
- b) kierunków niezbędnych działań,
- c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
- d) wskaźników realizacji działań.

Użycie przez ustawodawcę w cytowanej regulacji zwrotu „strategia (...) zawiera w szczególności” należy interpretować w ten sposób, że wymienione w przywołanym przepisie elementy strategii mają charakter obligatoryjny, a zatem rada gminy winna bezwzględnie je unormować w podjętej na podstawie art. 16b ust. 1 ustawy o pomocy społecznej uchwale.

Analiza treści przyjętej przez Radę Gminy Bierzwnik Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bierzwnik na lata 2023-2032, stanowiącej załącznik do uchwały Nr LXVII/487/23, wykazała, że nie zawiera diagnozy sytuacji społecznej, w tym nie określa zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych³, wymaganych art. 16b ust. 2 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej.

W myśl art. 2 pkt 5 ustawy o ekonomii społecznej *ilekroć w niniejszej ustawie jest mowa o podmiocie ekonomii społecznej - należy przez to rozumieć:*

- a) spółdzielnię socjalną,
- b) warsztat terapii zajęciowej i zakład aktywności zawodowej,
- c) centrum integracji społecznej i klub integracji społecznej,
- d) spółdzielnię pracy, w tym spółdzielnię inwalidów i spółdzielnię niewidomych, oraz spółdzielnię produkcji rolnej,
- e) organizację pozarządową, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327 i 1265), z wyjątkiem partii politycznych, europejskich partii politycznych, związków zawodowych i organizacji pracodawców, samorządów zawodowych, fundacji utworzonych przez partie polityczne i europejskich fundacji politycznych,
- f) podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1, 2 lub 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Z kolei, usługi społeczne, jak wskazano w art. 2 ust. 1 ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, oznaczają działania z zakresu:

- 1) polityki prorodzinnej,
- 2) wspierania rodziny,
- 3) systemu pieczy zastępczej,
- 4) pomocy społecznej,
- 5) promocji i ochrony zdrowia,
- 6) wspierania osób niepełnosprawnych,
- 7) edukacji publicznej,
- 8) przeciwdziałania bezrobociu,
- 9) kultury,
- 10) kultury fizycznej i turystyki,
- 11) pobudzania aktywności obywatelskiej,
- 12) mieszkalnictwa,
- 13) ochrony środowiska,

³ Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1818)

14) reintegracji zawodowej i społecznej.

Uchwalając zatem strategię rozwiązywania problemów społecznych rada gminy winna określić m.in. zdolność działających na terenie gminy organizacji pozarządowych oraz fundacji do wykonywania zadań, o których mowa wyżej, a zatem ustalić czy i w jakim zakresie podmioty te wyrażają wolę realizacji tych zadań oraz ich faktyczne możliwości (zasoby materialne, kadrowe).

Tymczasem, na stronie 33 Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bierzwnik zamieszczony został Rozdział II, gdzie w pkt 9 Rada Gminy wskazała: *na obszarze gminy Bierzwnik funkcjonują organizacje pozarządowe, które działają na rzecz społeczności lokalnej oraz stanowią ważne zaplecze i potencjał do rozwiązywania problemów społecznych.* Dalej, w przyjętej przez Radę Gminy Strategii znajdują się cele strategiczne, gdzie wymienione zostały zadania do realizacji i podmioty odpowiedzialne za ich realizację, wśród których znajdują się organizacje pozarządowe – NGO (str. 96 i nast.). Rada Gminy nie określiła jednak jakim potencjałem, pozwalającym na realizację tych zadań, dysponują te podmioty.

Stwierdzone uchybienie w analizowanym akcie, polegające na nieujęciu w uchwale materii wskazanych wprost przez ustawodawcę jako koniecznych do uregulowania, zgodnie z orzecznictwem sądownoadministracyjnym⁴, ma charakter istotnego naruszenia prawa, co uzasadnia wyeliminowanie z obrotu prawnego całego aktu. Jak podnosi Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 20 lutego 2019 r., sygn. akt II OSK 959/17, *Rada gminy obowiązana jest bowiem przestrzegać zakresu upoważnienia, udzielonego jej przez ustawę. Niewyczerpanie zakresu przedmiotowego przekazanego przez ustawodawcę do uregulowania w drodze uchwały, skutkuje istotnym naruszeniem prawa.*

Mając na względzie powyższe, stwierdzenie nieważności uchwały Nr LXVII/487/23 Rady Gminy Bierzwnik z dnia 28 czerwca 2023 r. w sprawie przyjęcia *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bierzwnik na lata 2023 – 2032*, jest konieczne i w pełni uzasadnione.

Rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. Skargę wnosi się do Sądu za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego w terminie 30 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

II Wicewojewoda Zachodniopomorski

Mateusz Wagemann

Otrzymują:

1. Rada Gminy Bierzwnik,
2. a/a.

⁴ Por. wyroki: WSA z Gdańsku z dnia 10 września 2009 r., sygn. akt II SA/Gd 66/09, WSA w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 grudnia 2006 r., sygn. akt II SA/Go 471/06.